

Forstår du, hvad jeg siger?

Af Søren Holst, freelance-teolog og ulønnet hjælpepræst

Af og til oplever man, at sproget bryder sammen. Man hører ordene, som de andre siger, men noget er gået galt med hensyn til sammenhængen mellem ord og verden.

Kristelig sprogforvirring

Jeg husker, at det skete for mig på en indremissionsk ungdomslejr for ca. 40 år siden, hvor der blev talt meget og ivrigt om »Samfundet«, i nogle tilfælde mere præcist om fx »Samfundet i Grindsted« e.l. Det, der blev sagt om samfundet, gav ingen mening i forhold til, hvad jeg ellers havde hørt om emnet i de politiske 1970'ere. Det gik dog snart op for mig, at »samfund« jo er den tekniske betegnelse for den gruppe af mennesker, som samles i det lokale missions-

hus. Det ville altså ret nøje svare til, når Brøndby-fans eller AGF-tilhængere taler om »klubben«, formoder jeg.

Jeg burde have kunnet regne det ud, for jeg var jo vant til at høre præsten om søndagen ønske, at »Helligåndens samfund må være med os alle« – og allerede dengang, længe før 1992-over-sættelsen af Bibelen, var der enkelte, der omformulerede det til »Helligåndens fællesskab«. Siden 1992 har det da også heddet »Helligåndens fællesskab« på det sted i Paulus' breve, som udtrykket kommer fra, og lige sådan i gudstjenesten. Men vi siger stadig i trosbekendelsen, at vi tror på »de helliges samfund«.

»Og hvis Paulus har ret i, at »troen kommer af det, der høres«, så er det vel vigtigt, at det man hører i kirken, kan forstås?«

Hvad er fællesskab?

Véd vi godt, hvad vi mener med »Helligåndens fællesskab« og »de helliges samfund«? Jeg er ret sikker på, at mange ikke gør. Og hvis Paulus har ret i, at »troen kommer af det, der høres«, så er det vel vigtigt, at det man hører i kirken, kan forstås?

Selve ordet »fællesskab« er jo ellers ikke et fremmedord. På folkekirken.dk ligger der mere end et dusin spændende artikler, hvor præster, rappere, bibelforskere og Brinkmann udlægger forskellige sider af begrebet fællesskab. Hvad ordet i sig selv betyder, lader der ikke til at være betænkeligheder over. Det forudsættes bekendt. Og det er jo egentlig glædeligt. For det er da et dejligt ord.

Hvis nogen er usikre på glosen, handler det måske mere om praksis end om sprog. Vi véd ca. hvad fællesskab er. Men hvad er »Helligåndens fællesskab«? Er det gudstjenesten? Eller mere specifikt nadveren? Eller kirkekaffen? Og hvordan er vi fælles?

Tekst og oversættelse

Vi kan prøve at spørge bibelteksterne og bibe-
loversætterne. Og de bekræfter sådan set, at ordet fællesskab i sig selv ikke er en kirkeligt belastet gløse: I Bibelen 2020, hvor opgaven udtrykkeligt har været at undgå det indforståede kirkesprog og i stedet formulere indholdet på det fælles, danske dagligsprog, har man de fleste steder uden videre fastholdt ordet »fællesskab«. Enkelte steder er der dog skruet lidt på sproget.

Brød, krop og menighed

Da Paulus skal slå en pointe vedrørende nadveren fast for de kristne i Korinth, henviser han til, at de jo allerede ved, at vinen og brødet i nadveren er »fællesskab med Kristi blod« og »fællesskab med Kristi legeme«. Her er sproget på overarbejde. Han nøjes ikke med at sige, at vi i nadveren sidder til bords med Kristus og er i et fællesskab med ham. Nej, nadveren er »fællesskab med« hans legeme og blod (1 Kor 10,16). 2020-oversætterne har valgt at udlægge det sådan: »Under menighedens måltid velsigner vi vinen. Når vi drikker den, får vi del i Kristus' blod, og når vi brækker brødet over, får vi del i Kristus' krop.« Det skal ikke kun forstås sådan,

at Kristus bliver delt ud, og vi får et stykke hver. Det skal samtidig forstås omvendt: At vi derved bliver en del af ham.

Kirken i verden

Der står ikke ligefrem, at Kristus og vi bliver »ét kød«, men hvis det var faldet Paulus ind, havde han såmænd nok skrevet det. For i det samme brev siger han som bekendt, at de kristne tilsammen er »Kristi legeme« – eller med 2020-oversættelsens ord, »Menigheden er Kristus' krop, og hver eneste af jer er en del af den.«

Det er naturligvis et fremmedartet og surrealistisk billede – og umuligt at »forstå« til bunds. Men på sin egen syrede måde er det også konkret og dejligt nærgående. Kunne det tænkes at være én af de mulige måder at tale om fællesskab på? At når vi, som hører sammen med Kristus, går ud i verden, er hver af os en del af en større organisme – som bierne, der hver for sig ville dø, hvis de ikke var en del af et større fællesskab med hver sin opgave.